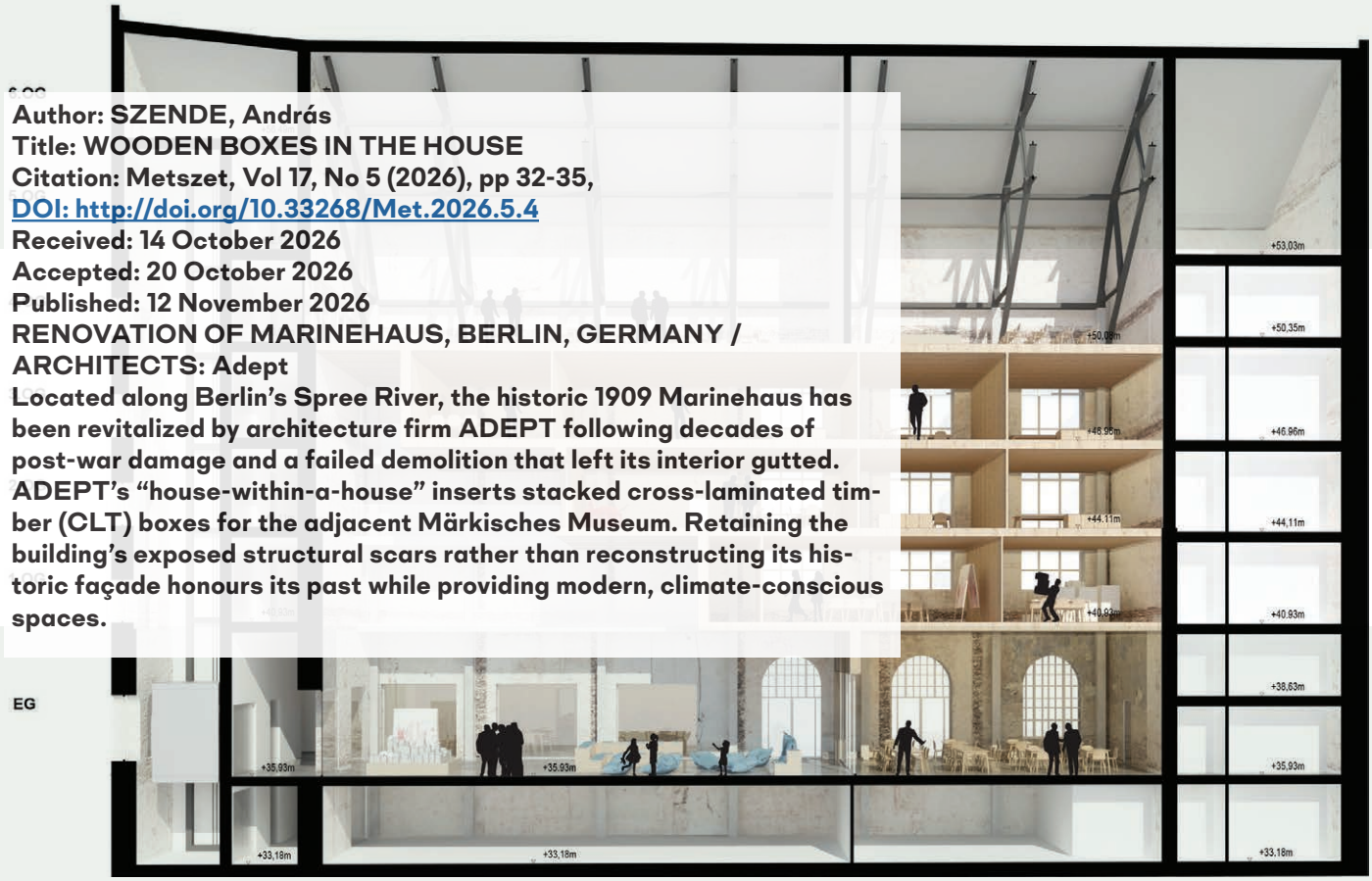
Így ez a különös hangulatú, több részre osztott belső tér továbbra is mutatja a történelem által megtépázott épület, és jelképesen az egész város sebeit

Author: SZENDE, András
Title: WOODEN BOXES IN THE HOUSE
Citation: Metszet, Vol 17, No 5 (2026), pp 32-35,
DOI: http://doi.org/10.33268/Met.2026.5.4
Received: 14 October 2026
Accepted: 20 October 2026
Published: 12 November 2026
RENOVATION OF MARINEHAUS, BERLIN, GERMANY / ARCHITECTS: Adept
Located along Berlin's Spree River, the historic 1909 Marinehaus has been revitalized by architecture firm ADEPT following decades of post-war damage and a failed demolition that left its interior gutted. ADEPT's "house-within-a-house" inserts stacked cross-laminated timber (CLT) boxes for the adjacent Märkisches Museum. Retaining the building's exposed structural scars rather than reconstructing its historic façade honours its past while providing modern, climate-conscious spaces.

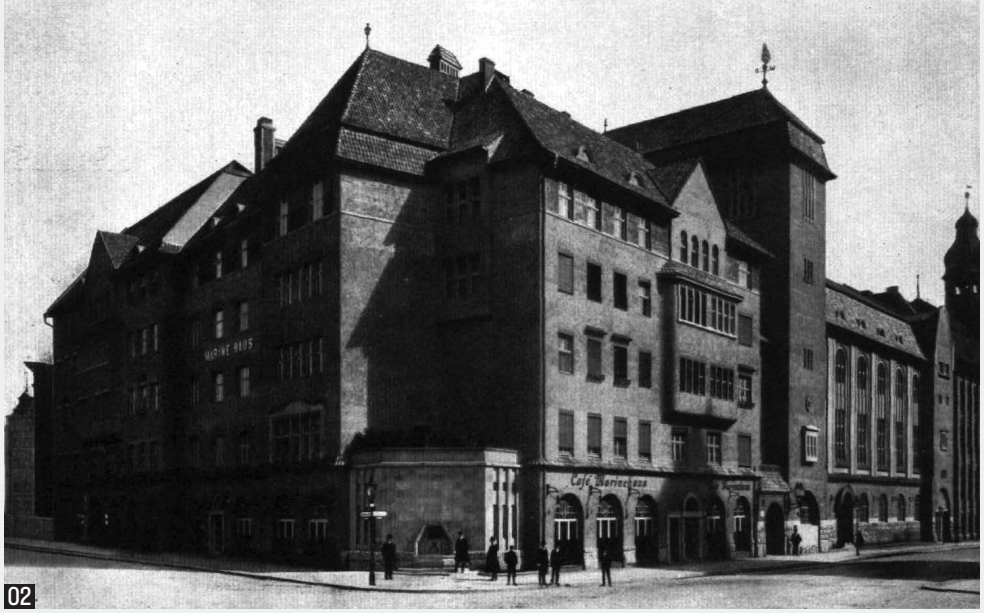
01

FADOBOZOK A HÁZBAN

A MARINEHAUS FELÚJÍTÁSA | *BERLIN*

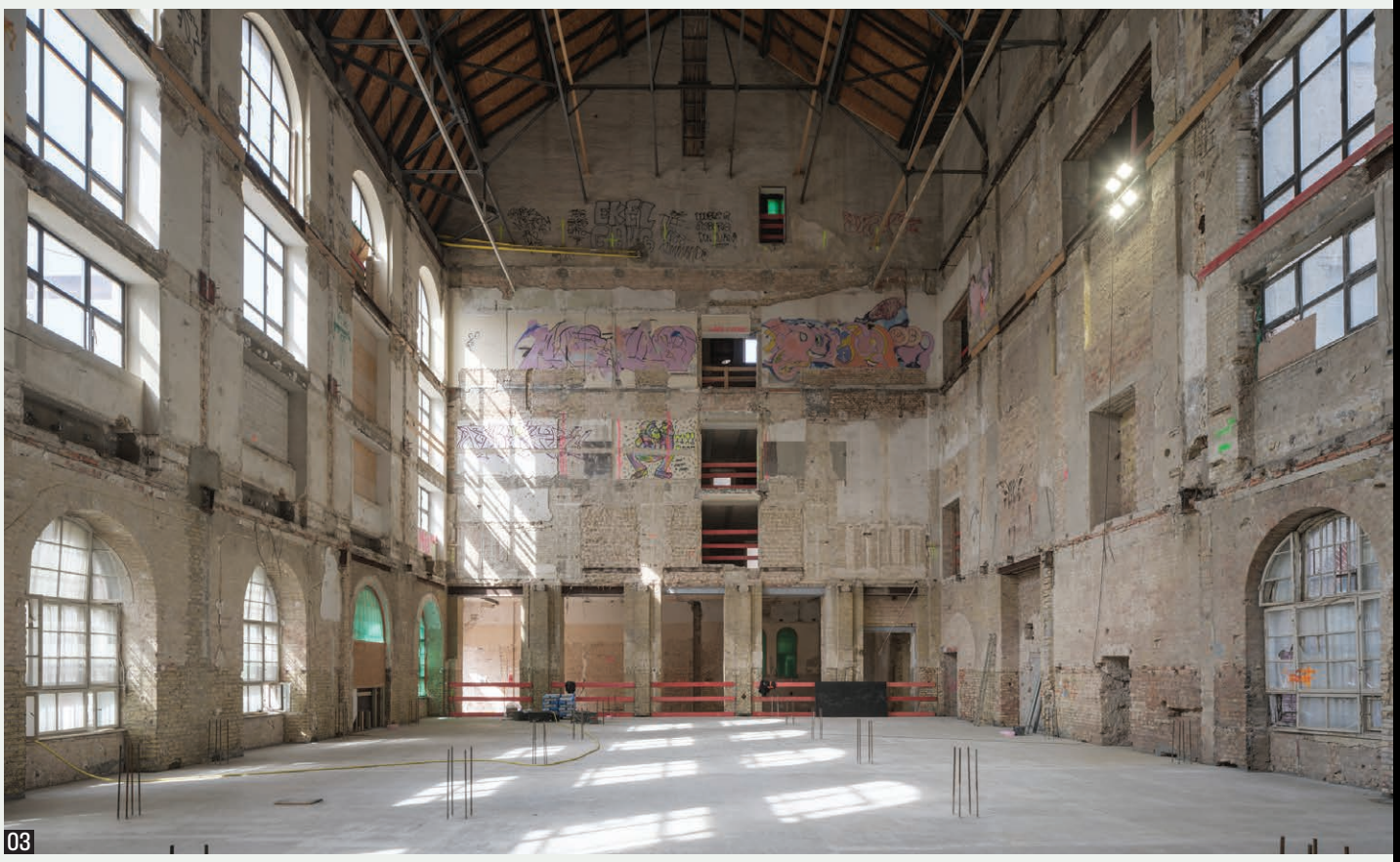
__A Spree partján, a berlini „Vajdahunyadvár", vagyis a várostörténeti múzeum (Märkisches Museum) szomszédságában található az évtizedeken át üresen álló szecessziós épület. A Marinehaus név az építtetőre, az egykori császári haditengerészeti egyesületre utal. [1] Az 1909-ben átadott székházban a korszakban elterjedt módon az egyesületi irodák és dísztermek mellett bérlakások is helyet kaptak, valamint a földszinten egy legendás halvendéglő-kocsma működik mind a mai napig. Az 1918-as matrózfelkelésben [2] fontos szerepet játszó épület a második világháborúban megsérült, de helyreállítható maradt. Az NDK időszakában a ház osztozott megannyi kelet-európai épület sorsában: az egyesület betiltása után tüdőgondozó, majd szakszervezetek működtek az egyre dísztelenebb homlokzatok mögött. A háború utáni első helyreállítás után megritkult az ornamentika, majd az 1984-es átfogó „modernizáció" során a jellegzetes torony is eltűnt. A tulajdonviszonyok is rendezetlenné váltak, az egykori bérházi szárny magánkézbe került, míg a dísztermi és irodai ház maradt városi-tartományi tulajdonban. A múzeum szomszédságából adódott, hogy az üres épületet kulturális célokra hasznosítsák. Az időközben műemlékké nyilvánított épület sorsa az elmúlt

02

02

01 Az épület hosszmetszete, jól látható a „ház a házban” elv alkalmazása
02 A Marinehaus eredeti állapotában 1910-ben. Balra a bérházi szárny, jobbra a dísztermek és irodaházak épületrésze
03 Az egykori dísztermi szárny közbülső födémek elbontásával kialakult hatalmas belső tere

03

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Adept

FOTÓ | PHOTO
Adept

SZERZŐ | AUTHOR
SZENDE András

évtizedekben rendkívül szerencsétlenül alakult. A 2008-as pályázaton győztes londoni Stanton Williams Architects tervei szerint elindultak a bontási munkák, majd a projekt kudarcba fulladt. Ekkorra azonban szinte a teljes belső térrendszer elpusztult, ráadásul a közbenső födémeket is elbontották, a „kimagozott” épületszárny egy hatalmas, négyszintes belső térré redukálódott. [3]

__Újabb évtized múlva ismét tervpályázat következett, ekkor már az egybenyitott belső tér megtartását írták elő. Az első díjazott koppenhágai ADEPT ezt a kényszerű adottságot jól kihasználó, sőt, előnyére fordító „ház a házban” koncepcióval győzött. [4] A hatalmas „üregbe” felfordított lépcsőként helyezték el a rétegragasztott tömörfa (CLT) „dobozokat”. Ezekben a várostörténeti múzeum kiegészítő funkciói kapnak helyet, így többek között büfé-étterem, foglalkoztató műhelyek, rendezvénytermek. A karcsú, fehér pillérek hordozta „dobozok” úgy biztosítják a megfelelő térkihasználást, hogy továbbra is láthatóak maradnak az elbontott födémek lenyomatai és az egykori helyiségek eredeti, meglehetősen megviselt falburkolatai, köztük az eredeti mázas kerámiacsempék maradványai. Így ez a különös hangulatú, több részre osztott belső tér továbbra is mutatja a történelem által

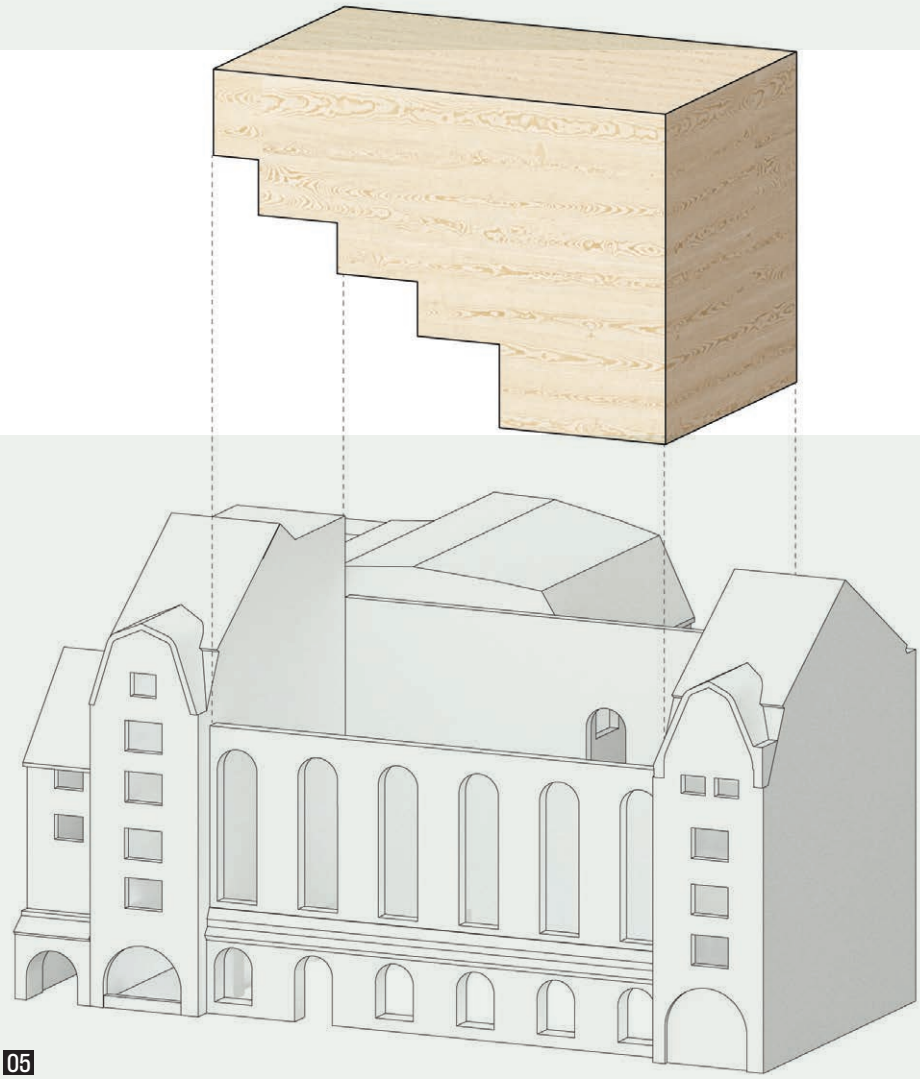
03
01
05
04
06

04

04 Látványterv a különleges hangulatú belső térről
05 A „ház a házban” elrendezés sematikus ábrája a különböző szintek funkcióival
06 Látványterv a kiszolgáló múzeumi funkcióknak helyt adó belső térről

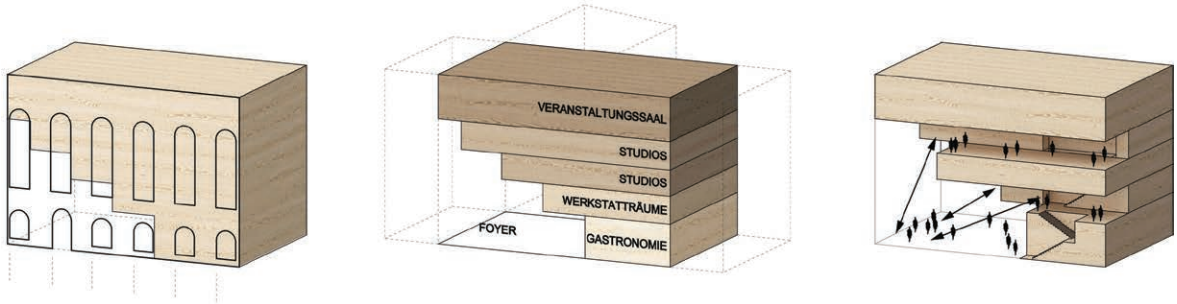
megtépázott épület, és jelképesen az egész város sebeit. Ebbe a koncepcióba illik, hogy a homlokzat díszeit és az elpusztult tornyot nem állítják helyre. Az egymást érő német rekonstrukciók időszakában ez szinte merész építészeti-megbízói döntés: noha egy kihasználatlanul maradt alkalom, mégis építészeti következetességet mutat.
__A Matrózházon azonban mintha továbbra is átok ülne, a múzeumi főépület felújításával párhuzamosan haladó beruházás már éveket csúszott, az eredetileg 2024-es átadás helyett már 2029-es befejezésről szólnak a hírek.

05

06

MEGBÍZÓ: **Land Berlin Sondervermögen Immobilien des Landes Berlin, BIM Berliner Immobilienmanagement GmbH, Stiftung Stadtmuseum Berlin** | FOTÓ: **ADEPT, meglévő épület** | FOTÓ: **UmbauStadt, Eike Engel** | ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRSAK: **Martin Krogh, Martin Laursen, Anders Lonka, Arminas Sadzevicius, Christina Suarez Conciauro, Tanja Jauernig, Karen von Bonsdorff, Eike Engel, Carina Franz, Paul Lieser, Jens Arnar Arnarson, Andreia Baltazar Martins, Fiona Kuang**

IRODALOM / REFERENCES

[1] **Gemmeke, Claudia - Nentwig, Franziska**: „Die Stadt und ihr Gedächtnis: Zur Zukunft der Stadtmuseen", transcript Verlag, 2014, p 122.

[2] **Käppner, Joachim**: „1918 - Aufstand für die Freiheit: Die Revolution der Besonnenen", Piper ebooks, 2017.

[3] Stanton Williams Architects [honlap]: Stadtmuseum Berlin, Germany, hozzáférhető:<https://stantonwilliams.com/en/works/stadtmuseum-berlin> [utolsó belépés: 2026-10-07].

[4] ADEPT [honlap]: Marinehaus, hozzáférhető:<https://adept.dk/project/stadtmuseum> [utolsó belépés: 2026-10-07].

A cikk megírását a Magyar Kultúráért Alapítvány támogatta.

Megvalósult a Magyar Kultúráért Alapítvány támogatásával

MAGYAR KULTÚRÁÉRT ALAPÍTVÁNY

PETŐFI KULTURÁLIS ÜGYNÖKSÉG